

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до Закону України
«Про ринок природного газу» (щодо відокремлення діяльності
суб'єктів природних монополій від діяльності на суміжних ринках)
(реєстр. № 6265 від 31 березня 2017 року)

Комітет Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 28 лютого 2018 року (протокол № 67) на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до Закону України «Про ринок природного газу» (щодо відокремлення діяльності суб'єктів природних монополій від діяльності на суміжних ринках) (реєстр. № 6265 від 31 березня 2017 року), поданий Кабінетом Міністрів України (далі – Законопроект).

Згідно з поясннюальною запискою до Законопроекту він розроблений з метою створення ефективного конкурентного середовища на ринку природного газу з урахуванням основних вимог законодавства Європейського Союзу, у тому числі, щодо відокремлення діяльності суб'єктів природних монополій від діяльності на суміжних ринках.

Для досягнення зазначененої мети Урядом пропонується внести зміни до статі 11 Закону України «Про ринок природного газу» (далі – Закон), якими, зокрема, поточний рахунок оператора газотранспортної системи та поточний рахунок оператора газорозподільної системи вилучити з переліку рахунків, на які перераховуються кошти з поточних рахунків із спеціальним режимом використання для зарахування коштів, що надходять за спожитий природний газ, відкритих в установах уповноваженого банку постачальниками природного газу, на яких покладені спеціальні обов'язки, та їх структурними підрозділами згідно з алгоритмом розподілу коштів, затвердженим Регулятором.

Також пропонується внести зміни до статті 40 Закону, якими передбачити, зокрема, що:

- для проведення розрахунків за послуги з розподілу природного газу оператор газорозподільної системи відкриває в установах уповноважених банків поточний рахунок із спеціальним режимом використання для зарахування коштів, що надходять як плата за послуги з розподілу

- природного газу від споживачів;
- уповноважені банки, що обслуговують поточні рахунки із спеціальним режимом використання, мають визначатися Кабінетом Міністрів України;
 - порядок відкриття (закриття) поточних рахунків із спеціальним режимом використання та порядок проведення зарахування коштів на поточні рахунки із спеціальним режимом використання, що надходять від споживачів як плата за послуги з розподілу природного газу, мають затверджуватися Кабінетом Міністрів України;
 - кошти мають перераховуватися з поточних рахунків із спеціальним режимом використання для зарахування коштів, що надходять як плата за послуги з розподілу природного газу, відкритих в установах уповноваженого банку оператором газорозподільної системи, згідно з алгоритмом розподілу коштів, затвердженим Регулятором, виключно на: поточний рахунок оператора газотранспортної системи; поточний рахунок оператора газорозподільної системи; рахунок центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сферах казначейського обслуговування бюджетних коштів, бухгалтерського обліку виконання бюджетів, та зараховуються у повному обсязі до загального фонду державного бюджету (в частині плати за користування газорозподільними системами, які перебувають у державній власності);
 - на кошти, що розміщені на поточних рахунках із спеціальним режимом використання, не може бути накладено арешт, звернено стягнення за зобов'язаннями суб'єктів ринку природного газу, а операції за цими рахунками не підлягають зупиненню.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з наступного.

У Конституції України зазначається, що Україна є соціальною правою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8). За приписом частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповідно до частин першої, третьої, четвертої статті 42 Основного Закону України кожен має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом. Держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Не допускаються зловживання монопольним становищем на ринку, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція. Види і межі монополії визначаються законом. Держава захищає права споживачів, здійснює контроль за якістю і безпечною продукції та усіх видів послуг і робіт, сприяє діяльності громадських організацій споживачів.

Наведені положення діючого законодавства України цілком кореспонduються з чинними міжнародними договорами (згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України), які відповідно до частини першої статті 9 Конституції України є частиною національного законодавства України. Так, статтею 16 Хартії основних прав Європейського Союзу закріплено свободу підприємництва.

Згідно з пунктами 1, 2, 4, 5, 9, 10 частини першої статті 116 Конституції України Кабінет Міністрів України забезпечує державний суверенітет і економічну самостійність України, здійснення внутрішньої і зовнішньої політики держави, виконання Конституції і законів України, актів Президента України; вживає заходів щодо забезпечення прав і свобод людини і громадянина; розробляє і здійснює загальнодержавні програми економічного розвитку України; забезпечує рівні умови розвитку всіх форм власності; здійснює управління об'єктами державної власності відповідно до закону; спрямовує і координує роботу міністерств, інших органів виконавчої влади; здійснює інші повноваження, визначені Конституцією та законами України.

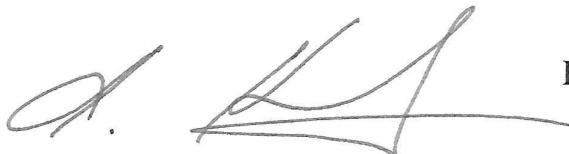
Конституція України як головне джерело національної правової системи є також базою поточного законодавства. Вона надає можливість урегулювання певних суспільних відносин на рівні законів, які конкретизують закріплені в Основному Законі положення (абзац перший підпункту 3.1 пункту 3 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 12 лютого 2002 року № 3-рп/2002).

Відповідно до пунктів 8, 12 частини першої статті 92 Конституції України виключно законами України визначаються правові засади і гарантії підприємництва; правила конкуренції та норми антимонопольного регулювання; організація і діяльність органів виконавчої влади.

Зважаючи на зазначене, а також на те, що Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні, одним із повноважень якого є прийняття законів (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України), внесення запропонованих Законопроектом змін до чинного законодавства узгоджується з нормами Основного Закону України.

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до Закону України «Про ринок природного газу» (щодо відокремлення діяльності суб'єктів природних монополій від діяльності на суміжних ринках) (реєстр. № 6265 від 31 березня 2017 року), поданий Кабінетом Міністрів України, не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ